

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 02.04.1998, sp. zn. 4 Tz 49/98, ECLI:CZ:NS:1998:4.TZ.49.1998.1

Číslo: 61/1999

Právní věta: Právní účinky rozhodnutí státního zástupce podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř. spočívající ve zrušení usnesení vyšetřovatele o zastavení trestního stíhání nastávají i v případě, je-li takové usnesení zrušeno po uplynutí lhůty třiceti dnů od jeho doručení státnímu zástupci.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 02.04.1998

Spisová značka: 4 Tz 49/98

Číslo rozhodnutí: 61

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dozor státního zástupce

Předpisy: 141/1961 Sb. § 174 odst. 2 písm. e

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 61

Právní účinky rozhodnutí státního zástupce podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř. spočívající ve zrušení usnesení vyšetřovatele o zastavení trestního stíhání nastávají i v případě, je-li takové usnesení zrušeno po uplynutí lhůty třiceti dnů od jeho doručení státnímu zástupci.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 2. 4. 1998 sp. zn. [4 Tz 49/98](#))

Nejvyšší soud ČR zamítl stížnost pro porušení zákona, kterou podala ministryně spravedlnosti proti usnesení vyšetřovatele Policie České republiky - Obvodního úřadu vyšetřování Praha 6 ze dne 9. 9. 1997 sp. zn. ČVS: OVV - 31/96 v neprospěch obviněného Ing. F. Z.

Z odůvodnění:

Proti usnesení vyšetřovatele Policie České republiky - Obvodního úřadu vyšetřování Praha 6 ze dne 9. 9. 1997 sp. zn. ČVS: OVV - 31/96 podala dne 24. 3. 1998 ministryně spravedlnosti stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného Ing. F. Z. s tím, že jde o usnesení, které nabylo dne 30. 9. 1997 právní moci. Přitom současně v odůvodnění stížnosti pro porušení zákona konstatovala, že toto usnesení bylo usnesením státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 16. 12. 1997 č. j. KZv 101/96 - 40 podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř. zrušeno. Ze stížnosti pro porušení

zákonu vyplývá, že ministryně spravedlnosti považuje toto usnesení státního zástupce za nulitní, k němuž není nutno přihlížet, protože bylo vydáno v rozporu se zákonem až po uplynutí třicetidenní lhůty uvedené v § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř.

Nejvyšší soud vzhledem k uvedeným skutečnostem především zkoumal základní podmínku stížnosti pro porušení zákona, která podle § 266 odst. 1 tr. ř. může být podána jen proti pravomocnému rozhodnutí soudu, státního zástupce nebo vyšetřovatele. Zjistil, že usnesením vyšetřovatele Policie ČR Obvodního úřadu vyšetřování Praha 6 ze dne 9. 9. 1997 čj. ČVS: OVV - 31/96 - 209. bylo podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastaveno trestní stíhání Ing. F. Z. pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák., záležející ve skutcích, které byly ve výroku usnesení podrobně popsány. Podle § 172 odst. 3 tr. ř. bylo toto usnesení doručeno Městskému státnímu zastupitelství v Praze dne 12. 9. 1997 (když nebyla respektována lhůta 48 hodin, což při posuzování tohoto případu nemá zásadní význam). V rozporu s podmínkou, že tak může učinit jen do třiceti dnů, příslušný státní zástupce vydal až dne 16. 12. 1997, tedy po více než třech měsících od doručení rozhodnutí vyšetřovatele policie, usnesení, kterým podle § 174 odst. 2 písm. c) tr. ř. usnesení vyšetřovatele policie zrušil.

Pro eventuální další postup je tedy především nutné vyřešit otázku, zda usnesení státního zástupce Městského státního zastupitelství ze dne 16. 12. 1997 čj. KZv 101/96 - 40, přestože bylo vydáno po lhůtě uvedené v § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř., je platné a pokud ano, co z toho vyplývá.

Podle § 174 odst. 1 tr. ř. dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení vykonává státní zástupce. Podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř. je státní zástupce při výkonu tohoto dozoru oprávněn rušit nezákonná nebo neodůvodněná rozhodnutí a opatření vyšetřovatele a policejního orgánu, která může nahrazovat vlastními; u usnesení o zastavení a přerušení trestního stíhání nebo o postoupení věci může tak učinit do třiceti dnů od doručení.

Z uvedeného je zřejmé, že státní zástupce městského státního zastupitelství je obecně oprávněn rušit nezákonná nebo neodůvodněná rozhodnutí vyšetřovatelů Policie ČR ve věcech, v nichž provádí dozor. Otázkou je, zda v případě, kdy při výkonu této kompetence poruší ustanovení trestního řádu, se stává takové rozhodnutí automaticky neplatným. Podle názoru Nejvyššího soudu tomu tak není. Uvedené usnesení státního zástupce se stalo ihned pravomocným a vykonatelným, protože zákon proti němu nepřipouští žádný řádný opravný prostředek (pro úplnost je třeba dodat, že v projednávaném případě nešlo o eventualitu uvedenou za druhým středníkem v ustanovení § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř.). Rušení pravomocných rozhodnutí soudů, státních zástupců nebo vyšetřovatelů, jimiž byl porušen zákon, přísluší jedině Nejvyššímu soudu, a to v řízení o stížnosti pro porušení zákona podle § 266 a násl. tr. ř.

Nejvyšší soud konstatuje, že usnesení státního zástupce městského státního zastupitelství ze dne 16. 12. 1997 čj. KZv 101/96-40 nebylo v předepsaném řízení zrušeno. Logickým závěrem této skutečnosti je, že je platné a že tudíž v současné době naopak neexistuje usnesení vyšetřovatele Policie ČR - Obvodního úřadu vyšetřování Praha 6 ze dne 9. 9. 1997 ČVS: OVV - 31/96 - 209, protože bylo citovaným usnesením příslušného státního zástupce zrušeno. Proti neexistujícímu usnesení vyšetřovatele nelze podat stížnost pro porušení zákona. Proto Nejvyšší soud stížnost pro porušení zákona podanou proti takovému usnesení podle § 268 odst. tr. ř. per analogiam zamítl.

Toto rozhodnutí v zásadě nebrání tomu, aby ve věci byla podána nová stížnost pro porušení zákona, a to proti shora citovanému usnesení státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze, ovšem ve prospěch obviněného. Tím však evidentně nebude dosaženo cíle sledovaného původní stížností pro porušení zákona, jímž bylo zrušení usnesení vyšetřovatele Policie ČR - Obvodního oddělení vyšetřování Praha 6 ze dne 9. 9. 1997 čj. ČVS: OVV - 31/96 - 209. To proto, že po případném zrušení usnesení státního zástupce obživne v plné síle zastavovací usnesení vyšetřovatele i s datem jeho právní moci, tj. 30. 9. 1997, což znamená, že na podkladě stížnosti pro porušení

zákona podané po 30. 3. 1998 již nebude moci vzhledem k ustanovení § 272 tr. ř. toto usnesení zrušit ani Nejvyšší soud.